

St. 28. (Druhi nativ.)

V Gorici, 14. julija 1883.

Tečaj XIII.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40  
Pol leta . . . . . „ 2.20  
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajih“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostorn.

# SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Cerna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opredeljenju „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opredeljenju.

## Pozdrav Njegovemu Velicanstvu.

Presvetli cesar biva v naši bližini, na zemlji slovenski. Vzbujajo se nam čuti radosti in veselja, ki so nas preteklo jesen navdajali, ko je Njegovo Velicanstvo bivalo v sredi med nami. Mnogo naših sodeželanov šlo je na Kranjsko, da vidijo deželnega očeta, ki goreče ljubi svoje otroke. Dežela je poslala deputacijo, da se pokloni presvetlemu cesarju. Nam, ki smo prikleneni na domačo zemljo, naj bo dovoljeno, da po tej poti izrazimo Tebi, presvetli vladar, čute otroške ljubezni in neomahljive zvestobe na zahodni meji slavne Avstrije. S Tabo, presvetli vladar, stojimo in pademo, za Te živimo in za Te se smrti ne bojimo na bojnem polju. Tvoji sovragi, presvetli cesar, so naši sovragi; dokler bo Slovenec dihal, bo dihal v zvestobi do Tebe; ne da se omajat nobeni sili v udanosti do Tvojega prestola. Naj se slava Tvoje vladarske hiše širi brez konca, naj njena moč postaja večja od dne do dne. Naj bo tvoja država kraj, kjer dobivajo vse narodnosti svoje pravice in varstvo proti vsaki krivici in nasilstvu. Na veke naj se slavi ime avstrijskih vladarjev, ime Franca Jožefa I., ki nam je dal samoupravo. Bog čuvaj Avstrijo in njene vladarje.

## Cesarjevo potovanje po slovenskih deželah.

Iz Ljubljane 11. jul.

Dne 9. t. m. stopil je cesar na svojem potu v Gorenji Radgoni na slovensko zemljo. Tu sti bili postavljeni dve veliki piramidi, pri katerih je visocega potnika čakala deputacija radgonskega in ljubljanskega okraja, potem slov. župani, duhovščina, šolska mladina in na tisoče ljudstva, ki je privrelo od bližnjih in daljnjih krajev. Posebno lepo je bilo videti 160 slovenskih mladeničev in kmetov na prekrasnih konjih in 50 strelcev, ki jih je poslal vedno narodni trg Vržej. Gospod deželni poslanec Kukovec pozdravi cesarja nemški in slovenski, na kar se cesar, po sijajnem vzprijemu vidno ganen, zahvali. Sosebno všeč so mu bili vrli konjaniki, katerim veli defilirati. Zra-

ven piramid stalo je 36 slovenskih deklet v narodni noši. Jedna nagovori cesarja, a druga mu ponudi kupo najboljšega vina iz slavnih ljubljanskih gor. Nad četrto ure se je mudil takaj cesar in se potem odpeljal mej burinimi živio klici, ki so mu naznanjali, da se tu začneja slov. zemlja. Vse vasi, skozi katere se je vozil cesar, bile so praznično opravljene in povsod ga je narod presrečno pozdravljaj, posebno v St. Ilu in na Pesnici.

Ob 6. p. p. je prišel v Maribor, kjer ga je čakalo in navdušeno pozdravljalo na tisoče Slovencev in Nemcev. V škofiji palači je vzprijemal duhovne in posvetne oblastnike in blizu 300 županov. Zvečer je bila razsvetljava, serenada in bakljada.

Dne 10. t. m. je pregledal vojaštvo, prisostvoval odkritji Tegetthofovega spomenika in potem se odpeljal o poludne skozi Rače proti Ptuj. Na vseh postajah navdušen pozdrav zbranega ljudstva, sosebno pa v Ptujem, kamor je ormuški okraj poslal 120 konjanikov v narodni obleki. Vsak je imel za goleno zatakleno cesarsko zastavico in slovenski trak čez prsi. Dr. Gršak je nagovoril cesarja slovenski prošeč ga, naj blagoizvoli izvesti tiste postave, ki nam zagotavljajo naš narodni obstanek in srečno bodočnost. Na to je cesar odgovoril, da so mu vsi narodi jednako pri srci in da si bode prizadeval, da se izvedo vse postave. Tudi občinski zastop hajdinski je pozdravil cesarja slovenski in učitelji ptujskega okraja so mu izročili slov. adresno. Okrajnega glavarja je prašal cesar o narodnosti prebivalcev, na kar je odgovoril, da razen ptujskih meščanov bivajo tam sami Slovenci. Ob 3½ p. p. odpeljal se je skoz Pragorsko v Slov. Bistrico, potem v Poljčane in od tod na Slatino, kjer je prenočil.

11. t. m. odpeljal se je skozi Rogatec in Šmarje do St. Jurja, kjer je zopet stopil na železnico in se odpeljal proti Celju. Povsod sila ljudstva, slavoloki, nagovori in navdušeno živio klicanje, ki je povsod zadušilo medle hoch-e. V Celju je dospel malo pred 1½ 11 uro. Ko se mu predstavi župan, duhovništvo in uradništvo, pristopi cesar k deputaciji kmečkih občin, a njih načelnik župan Lipold nagovori ga slovenski. Cesar se mu zahvali uljudno in pravi, da je prepričan, da se sme vsledar zanašati na Slovence. Potem se pelje v mesto, ogleda si cerkev in bolnico, a kmalu po 12. uri se odpelje dalje proti Laškemu trgu in Zidanem Mostu, kjer ga je pričakovala in radostno pozdravljala brezštevilna množica ljudstva iz breškega, selniškega, radeškega in krškega okraja. Ob 2. uri p. p. dospel je v Trebovlje, zadnjo postajo na štajarski zemlji. Tu ga je čakalo poleg

občinskih in drugih zastopnikov 1400 rudokopov s svojimi godbo. V rudokopu na premog vzdignili so z dinamitom velikansko premogovo steno in v hipci se je posulo 45.000 metričnih centov premoga.

Na kranjsko-štajarski meji klical je s slavoloka slov. napis cesarju srčen pozdrav. Tu je visocega gosta pričakoval dež. predsednik baron Winkler, a štaj. ces. namestnik bar. Kubeck se je poslovil. Na Kranjskem so bile sosebno krasno opravljene postaje Zagor, Sava, Litija, Lazi in Zalog. Pa tudi vasi, cerkve, tovarne, gradovi, s kratka vse do najslabše hišice, vse je bilo okrašeno s zastavami, venci in preprogami.

Ob 5. dospel je vlak v glavno mesto. Stara Ljubljana ni še videla takega dne. Pa kako se je bila napravila! Človek bi je skoro ne bil več poznal. Vsa se je prenovila, pomladila in se v čast visocemu gostu napravila in nagizdala kakor najbogatejša nevesta. Po njenih ulicah in cestah pa je bilo živo morje, glava pri glavi. Od vseh strani je privrelo toliko ljudstva, da se je vse trlo. Od kolodvora do deželne hiše, ki je bila cesarju v stanovanje odločena, stali so visoki koli, belo in rdeče namazani, a na njih so vihrali dolgi prapori v cesarskih, državnih, mestnih in deželnih barvah, ki so ob jednem tudi narodne. Ob tem pisanem drevoredu delali so špallir gasilci, veterani, meščanske garde dolenskih mest, razna društva in dijaci.

Ko je cesar stopil iz vagona na perón, ki je bil izpremenjen v prekrasen vrt, pozdravi ga najprej dež. glavar grof Thurn nemški, potem župan Grasselli slovenski. Ko se je cesar obema prav milostno zahvalil, obrnil se je proti ministru Taaffe-ju in Falkenhayn-u, ki sta prišla uže prej v Ljubljano, potem je govoril s škofom Pogačarjem in ko je še vzprijel od mlade dražestne baronice Winklerjeve šopek zalih solzic, obrnil se je proti izhodu, kjer so čakale kočije. Ko se je cesar pokazal na vratih, zagrmil iz živga morja nebo in zemljo pretresujoč živio, ki se je v mogočnih valovih valilo v postranske ulice in dalje ob cesarjevem potu. Tega trenutka ni moči popisati! Cesarja je pretreslo, vidno ginen zahvaljeval se je na vse strani in tudi proti oknom, od koder so se mu na pot iz nežnih rok vsipale cvetice. Burno klicanje je poleglo še le dolgo potem, ko je cesar uže dospel v svoje dvore.

## Beseda našim župancem.

Človek, ki hoče izvesti, kar je v duhu zamislil in za pravo spoznal, mora imeti trdno voljo, nepo-

## LISTEK.

B R K I N I.

(Piše Ivan Beršček.)

Komaj je poleglo veselje ki je prijetno razvnelo našega Brkina minole praznike, uže jame skrbeti za novo daritev (ofer), ki bode par tednov pred svečnico, kajti tudi tukaj treba je dostojnega daru tako petletnemu dečku, kakor sivolasemu dedu, ker kakeršen bode dar, takšna bode sveča, ki jo udobi.

Za denar, katerega pri daritvi dobé na oltar, kupi cerkveno oskrbnitvo sveč in te delita ključarja par dni pred svečnico posamičnim družinam. Na svečnico nese ponosna gospodinja vse večje sveče svoje družine v snopiči zvezane in s pisanimi trakovi ovite k blagoslovu. Domov prišedši prižge vsak svojo svečo, prekriža se z njo pobožno, ter okolo sebe z desna na levo trikrat obkroži, da mu slabi ljudje in hudi duh istega leta ne bodo škodovali. Gori li sveče živo, ni se bati tega leta neusmiljene smrti, gori li slabo ali ako celó ugasne, pomenja to bližnjo smrt dotičnemu. Z blagoslovljeno svečo pokrižajo: postelje, prte, srajce in drugo obkroži, kajti križi blagoslovljene sveče odganjajo vse zlo, ki ima moč do človeka in njegovega imetja. V obče pripisuje naše ljudstvo prav veliko

moč tem svečam, ki je po končanem obredu obesi okolo postelje po sobnih stenah.

Ker smo baš pri Kurentu, opisati hočem v kratkih potezah običaje pri ženitovanjih, kateri so skoro pri vseh Slovencih več ali manj jednaki. Vender utegnemo dobiti pri nas kaj izrednega, kar je vredno, da se pedá čestitim čitateljem.

Svetovalno in odločilno besedo pri izbiranju neveste imajo navadno stariši. Pri tem nad vse važnem poslu, ki ali osrečuje, ali v največjo propast pogrezuje tisočere družine, ozirajo se stariši na: pošteno, mirno, delavno hčerko značajnih starišev, a pred vsem pa na veliko doto. Ta preslepi in na veke vnesreči stotere družine. Kolikokrat je sin prisiljen podati proti svoji volji roko nevesti jedino radi dote! On oblubi zakonsko zvestobo osebi, do katere ne čuti najmanjše ljubezni, nevesti, katere lastnosti se nikakor ne strinjajo z njegovim mišljenjem. Zaročiti se mora z nevesto, ki bode v malih letih vničila njegovo imetje, vnesrečila njega in njegove skrbne stariše, ki so z največjim tradom spravili morda jedinemu sinu precejšno imovino. On vidi v duhu pred seboj burno svoje bodoče življenje, a vse to mu nič ne pomaga. Njegovi izdihi, njegove pritožbe so glas upijočega v puščavi. On se mora ukloniti železnim sponam, katere mu je oskrbel v tem slučaju nevedni oče in slepa mati, sicer je izgubil zaupanje — izgubil očetovo

imovino. Kolikokrat zapusti nesrečniščin s solznimi očmi imovito očetovo hišo, ter si v daljnih krajih s žuljevima rokama išče vsakdanjega kruha, ker ni hotel svojevoljnemu očetu privoliti v nevščeni zakon!

Koliko družin so dote uže spravile na beraško palico, pričajo nam stoteri izgledi. Očetu, kateri mora doto šteti svoji hčeri v sedanjih dobi, ke vse zdihuje pod silno težo davkov in slabih letin, ne more to nikakor koristiti; narobe dovede mnogim v sivi starosti bridke ure. Stopimo v ono hišo, kamor je nevesta prinesla bogato doto. Z doto si je ženina vsodil pri nevestinih stariših nekoliko stotakov, katere bode moral prej ali slej zopet s težavo svojim naslednikom izplačevati, ako ga ne reši od te nesreče poseben slučaj. In če bi prinesena doto tudi večno ostala lastnina ocevine, ni še z njo zagotovljena sreča potomcem. Pred menoj stoji hiša, v kateri so nad sto let pridni in poštteni kmetje v najlepši slogi in obilnosti živeli. Pred 10 leti je nevesta prinesla bogato doto 2500 fl., a sedaj si ona z vso prejšnjo družino išče v ptuji hiši s žuljevima rokama vsakdanjega kruha. In koliko takih izgledov imamo po širnem svetu? Nikakor nočem trditi, da je vsaka hiša vnesrečena z bogato nevesto ali z bogatim zetom. To bi bilo neumno, osobito kar se dostaje olikanega mestnega ljudstva. Tudi bogatinka je lahko značajna, pridna in poštena nevesta. Vender ne bode nikdo tajil, da je v bogastvu



pustljivo delavnost in neomahljivo stanovitost. Ako se združujejo v moči te lastnosti, potem doseže prej ali slej svoj namen, ako sploh ne namerava kaj nemogočega, ako se ne loti stvari, ki presega njegove moči. Kjer pa je moč posamičnega človeka prešibka, onde je treba, da se jih v isti namen združi več. Zatorej vidimo povsod, kako se snujejo društva in čas, v katerem živimo, je v resnici čas združevanja. Tudi pri nas se je v novejšem času na tem polju vzbudila precej živahna delavnost, a pogrešamo vendar še jednega društva, o katerem smo preverjeni, da bi lahko prav koristno delalo. V mislih so nam društva županov, ki drugod prav uspešno delujejo. Prav za prav to niso društva v navadnem pomenu te besede in tudi od udov ne zahtevajo denarnih doneskov, ampak so le zbori ali shodi, v katere se zbirajo župani posamičnih okrajnih glavarstev, da se med seboj posvetujejo, kako jim je delati, kako se vesti v tej ali onej stvari.

Župani so odlični možje, prvaki v svojih občinah, so možje, ki uživajo zaupanje ljudstva in so posredniki med njim in mej vsakovrstnimi oblastimi. No ker so v vedni dotiki z uradniki, prigodi se temu ali onemu, ki je bolj z mehkega lesa, da malo po malo, takó da navadno sam ne vé in ne čuti, pride v odvisnost od teh uradnikov, v odvisnost, ki je lahko mnogokrat na škodo samoupravi ali avtonomiji in s tem tudi sami državi, ki je osnovana na tem temelji.

Tukaj pa za zdaj učeemo te misli dalje razpredati, samo toliko bodi rečeno, da bode županom lažje odtegniti se neopravičenemu uradniškemu vplivu — pravičnemu se tako nikdo ne upira —, ako stopijo v zvezo in se dogovoré, kako jim je v kaki stvari skupno postopati.

Danes mislimo opozoriti zlasti gospode župane goriškega okrajnega glavarstva na neko stvar, na neko napako, o kateri sodimo, da bi jo taki županski shodi lahko odpravili ali jo vsaj zmanjšali. O plesih bi radi jedno ziniti. Vsem nam je znano, koliko in kako strastno se pri nas pleše, mnogo in mnogo več, nego v katerem koli kraju naše slovenske domovine. In kako drag je pri nas ta ples! Koliko trdo zaslužene denara požre naši mladini. Pa ko bi bil uže sam denar! Naj bi bilo v ime božje. Še mnogo večja je moralna škoda, ki izvira iz teh plesov. Dolgo vrsto slabih nasledkov nam tu ni treba naštevati, saj jih zna vsak, kdor ima odprte oči. In če je uže mladina tako neumna, da na brezmernih plesih zapravlja denar, zdrave in večkrat tudi poštenje, in če tudi starši nemale moči ustaviti se tej zlorabi, potem naj občina poseže vmes.

Ali prav v tem grmu tiči zajec! Župan in staršinstvo ima časi najboljšo voljo, da bi skrbilo ples, ali ima navadno premalo odločnosti, premalo moči. Ako prepové ples, zamera je tu, zamera je tam, zamere so na vse strani. Ako bi pa župani na svojem shodu sklenili, da je v vsaki občini na leto dosti jeden ples, potem bi se vsak v svoji občini lahko sklicaval na ta sklep. Par let bi sicer mladina zabavljala, a s časom bi se privadila novemu redu in pozneje bi bila še hvaležna.

Župani mislite o tej stvari, pretresajte jo in če se vam zdi dobra, oživite jo.

## Pòziv

na vse ude vojaških veteranskih društev in na vse doslužene vojake, ki niso pristopili še k nobenemu veteranskemu društvu.

Vodstvo avstrijskega društva rudečega križa se

često združena: prevzetnost, sebičnost, lenoba in druge pogubljive lastnosti. Odločno smemo reči, da je po dotah v obče več kmečkih hiš vnesrečenih, nego okrepljenih. Še zakonom so združeni križi in nadloge, katere more le ljubezen vztrajno prenašati. Kjer pa ni ljubezni pred poroko, tam je navadno največje sovražstvo in zlovolja v zakonu. Kako kmalu se nasiti mož svoje soproje, ki jo je vzel le radi dobičkarije — koristolovja. Ona hoče po domače rečeno: moževe blache uositi, on pa postane v pravem pomenu rob, katerega jedino smrt reši robstva.

Kakšni bodejo otroci v taki družini, kjer je doma: sovrašstvo, kreg, kletva, zavist laž itd.

In potem hočejo nekateri, da šola in cerkev popraviti, kar je brezmiselnost in razuzdanost zakrivila in uže temeljito popačila! S takimi nazori se jaz nikdar ne bodem strinjal. Dajte otrokom dobro odgojene stariše in potem vam bodeči šola in cerkev izročili dobre otroke, sicer preustrojite šole v špartanska državna izrejevališča! Mnogo bi imel o tej stvari še govoriti, a čas mi tega ne pripušta. Naj bi predmet ozbiljno preudarjali merodajni krogi, ter z modrimi postavami pomagali propadajočemu kmetu. Kmečki sin, ti pa izberi si: pošteno, pridno, varčno, odkritosrčno, v obče dobro odgojeno nevesto, katere ti bode dika, ponos in sreča v tvoji bodoči družini. S tem bodeš srečel sebe, svojo družino, občino in državo. S tem bode odstranjenih mnogo tožeb, prihranjenega mnogo dela, sodnijam in davkarijam.

obrača v zmislu od presvetlega cesarja potrjenih načel za sestavo in delovanje društev, ki pomagajo ranjenim in obolelim vojakom s postrežbo in podporo, v prvi vrsti na vojaška veteranska društva, katerih udje so stali nekdanj sami v vrstah naše hrabre vojske, na katerih požrtovalnost in domoljubje se do zdaj nikoli ni sklicevalo zastoj.

Vodstvo avstrijskega društva rudečega križa postavi 30 kolon ali čet za prenašanje ranjencev v času potrebe. Za te čete potrebno možtvo se nabira po mogočnosti iz prostovoljcev. Vsaka četa ima: 1 pobleščena rudečega križa kot poveljnika, 1 načelnika, 5 voditeljev, 15 nosilcev. Vsaka četa (kolona) ima tedaj razun poveljnika 21 delavni mož, za katerih nameščenje mora biti prav toliko mož vedno v rezervi.

Z ozirom na čisto domoljubni značaj omenjene naprave pozivljajo se s tem vsi udje obstoječih veteranskih društev in vsi dosluženi vojaki, ki so nekdanj kot borilci služili pod slavniimi avstrijskimi zastavami in ki so svojo ljubezen in udanost do cesarja in domovine tudi v poznejem času ohranili in jo še ohranijo, da pristopijo v zadostnem številu kot prostovoljci k imenovanim četam (kolonom) za prenašanje ranjencev. Le ako se oglasi veliko veteranov in dosluženih vojakov za prostovoljno strežbo ranjencev na bojnem polju, bo mogoče zadostiti namenu in prizadevanju vodstva rudečega križa in pospešiti obče koristne namere.

## Razkaz

plač in dobrot onih veteranov, ki bodo služili pri četah (kolonah) za prenašanje ranjencev rudečega križa ob času miru in vojske.

a. V mirnem času. Vsak mož, brez razločka časti (šarže), dobi, ko se uči in vadi (tudi pri večjih vajah za poskušnjo), na dan 1 gld. a. v., obleko, orožje in orožje za čas učenja in vaj. Po dovršenem izučeni dobi nosilec dovoljenje, da ima tudi ob mirnem času na veteransko obleko pripet častni grb rudečega križa.

b. V vojsknem času. Plače dobi na dan: načelnik 2 gld., voditelj 1 gld. 50 kr., nosilec 1 gld. 30 kr. Od tega mora pustiti vsak veteran brez razločka časti (šarže) 1 gld. za svojo doma puščeno družino. Vsakdo dobi prosto hrano, obstoječo iz ene jedi in kruha, določeno mero tobaka, prenočišče, v službi boleznih postrežbo, popolno obleko, orožje in orožje; vse to brezplačno. Ako streže kak nosilec načelnik ali voditelj izjemoma kot pomočnik bolnikom, dobiva tako doklado, kakoršna je določena vojakom v taki službi.

c. V času razoroženja, oziroma pri odpustu iz službe rudečega križa, dobi vsak veteran plačo za 14 dni naprej.

Dalje določbe glede pomoči za zaostale družine veteranov, potem za one, ki bi postali v službi rudečega križa nesposobni za delo, kakor tudi za vdove in sirote veteranov, ki bi umrli v službi rudečega križa, se razglasijo pozneje, ko bodo končane dotične razprave, ki se zdaj vršijo.

Na Dunaji, meseca julija 1883.

Društveno vodstvo.

## Dopisi.

V Gorici, 9. julija. — Kakor lansko leto praznovalo je slovensko bralno in podporno društvo tudi letos god svojih patronov, slovanskih apostolov, sv. Cirila in Metoda s primerno cerkveno slovesnostjo in

Takó se bodo kmetu davki zdatno zmanjšali in bode se zopet uvedla sreča in blagostanje v družine, katere so državi jedina in najtrša podloga.

Krenimo zopet k ženitovanju. Ko je nevesta imenovana, ide sin se svojim prvim sorodnikom „snubit“. Ako so nevestini stariši snubitve zadovoljni, kar se navadno uže pred prihodom po stranskih potih dozna, potem odloči nevestin oče dan „razgledom“. Odločnega dne pride nevestin oče se svojim sorodnim spremljevalcem, ter si vestno ogleda ženino imovino. Ako mu ta ugaja, sedejo k obedu, sicer se spodobno izgovori, rekši, da mu hči še ni za možitev. Mej obedom povabi ženinevega očeta na „obljubo“. Dan se takoj odloči. Tedaj se prične na nevestinem domu drugo gostovanje, kojega se udeležé prvi sorodniki — hišni gospodarji obeh strank. Običajno proti koncu obeda, v nekaterih krajih tudi pred obedom, začne se pogajati za nevestino doto. Često se po več ur pogajajo, kakor bi kako kravo na sejmu kupovali ali prodajali. Navadno tudi v taki obliki, da bi tujec ne mogel doumeti čemu, toliko uidevih besed. Često se tudi ne morejo dogovoriti, ker nevestin oče premalo sega v prazni žep. V takem slučaju razideje se kot stari prijatelji, da si tudi nezadovoljni. Ako pa se očeta strinjata, za kar vsi nazoči vztrajno delujejo, pozoveta nevesto, koja se vsede poleg ženina. Sedaj se izmed nazočih volita starišini, ki bodeda ob ženitovanju vodila svatovski obed in drugi v njiju področje spadajoči posel. Po volitvi si sežeta ženin in ne-

z večerno zabavo. Slovesne sv. maše na Kostanjevici se je udeležilo razmeroma lepo število društvenikov iz vseh stanov. Sveto opravilo je služil društveni podpredsednik dr. Gregorič z veliko assistenco samostanskih duhovnikov in klerikov na velikem altarij Matere božje, ki je bil v ta namen lepo okinčan. Petje so oskrbovali pri službi božji društveni pevci iz Sempetra, katerim je orglal g. Pahor, ki je imel z njimi zadnje poskušnje. Sempeterski pevci pokazali so vnovič, da njih pevski zbor ima dobre moči: čiste, močne glesove, pa potrebno izurjenost v vsakem oziru. Po sv. maši bil je blagoslov s presvetim R. T.; slednjič so zapeli na koru še „Češčena si kraljica“ in z dotično molitvijo je bila cerkvena slovesnost končana.

Popoldne je bil napovedani izlet v Solkan na vrt ondanjega župana g. Mozetiča. Vročina, ki je tisti dan hudo pritiskala, zakrivila je, da ni bilo mnogo društvenikov navzočih; a kolikor jih je bilo, niso bili sami, temveč večinoma z družinami, tako da prijazni prostor pod košatim drevjem, kjer so bile mize razpostavljene, bil je napolnen, rekel bi: natlačen. Počastili so društvo s svojim prihodom visoki gostje iz Gorice, izmed katerih naj imenujem le državnega poslanca dr. J. Tonklja, deželna poslanca dr. M. Tonklja in Andreja Kocijančiča, ki je bil nekoliko pozno došel, in g. mejnega grofa Antona Obizzija s soprogo. Solkanski pevci, ki so imeli med seboj izvrstne moči, prepevali so prav lepo znane slovenske pesmi, ki segajo do srca in ki ganejo človeka, lolkolkokrat jih sliši. Drugi navzoči Solkanci držali so se nekako boječe in ni se jim videlo, da jih izlet zanima; pridni bili so pri kroglah, katere izvrstno mečejo. Ko se je dan nagnil, vrnili so se deležniki izleta po malem v mesto, veseli prijetnih ur, katere so prebili v Solkanu.

Iz goriške okolice, 9. julija. Minoli teden sem bil šel z mojim prijateljem na kmetijsko šolo, da ogledava novi vodnjak (kapnica), o katerem so mi uže pred pol leta pravili, da bo izborno delo. Vodnjak je res 42 metrov globok, ima lepo sesalko (pumpo) ter je za oči v najlepšem redu. Vse delo, kakor se mi je pravilo, stane okolo 1600 gl. Vodnjak je bil uže pred meseci gotov, a šola mora pri tolikih stroških za vso živino, učence, delavce in zelenjadni vrt vodo iz mesta voziti na svoje lastne stroške, ker novi famozni vodnjak je tako urejen, da dober delavec v eni uri komaj en hektoliter vode napumpa, namesto 20 hektolitrov, kakor je bilo prej izgovorjeno. Sploh je dozda vodnjak tak, kakoršen ne bi smel biti.

Ali je krivo vodstvo ali deželni odbor, da se vodnjak ne popravi, ne vem; ali odobravati ne morem kot davkoplačevalec, da se z deželnim denarom tako mačevsko ravna. Iz gotovega vira sem zvedel, da ima podvzetnik še 1000 gl. kavcije pri deželnem odboru. Tedaj je sveta naloga deželnega odbora, da pokliče pravega strokovnjaka v tem delu, n. pr. g. Schlossa in da njemu vodnjak prepusti, da ga popravi. Kar bode računil, to naj se potem odbije od imenovane glavnice podvzetnikom.

Toliko za danes; kmalu pa več, ako se delo v kratkem ne popravi.

P. N. posestnik.

Iz mesta sv. Križa, 2. julija. Nič novega pod miim solncem, trdil je modri Salamon. V „zlatem veku“, ko so še živali govorile in si kralja volile, glasovali so — slove basen — volk, paljek, stanica in pajdaši za svojega ljubljena, ne zmeneči se

vesta v roke in ženinov starešina jima ulije na roke majoliko vina — v znamenje zaroke. Mej izlivanjem pa govori te pomenljive besede: „Kadar bosta to vino zopet pobrala, takrat naj bo razdrta vajina ljubezen (razrušena vajina zveza)“. Tako je sklenena zaroka. Od sedaj dobita hišna očeta in materi naslov: veliki oča, velika mati. Ženin pravijo „novic“, nevesti pa „novica“. Ime nevesta dobi „novica“ še le po poroki, ter je ohrani skoz vse življenje. Takó jo namreč zove hišna obitelj, razen ženina in njegovega zaroda. Ime ženin se pa brzo po poroki pozabi. Po obljudi vroči oče sinu imovino, nevestin oče pa se obveže doto svoji hčeri v obrokhih plačevati.

Posledica temu je žali Bog, da mlajša — gospodar in gospodinja — v kot potisneta skrbne in poštene stariše, ki so mlajšima z največjim trudom in se žuljevimi rokami skupili lepo posestvo. Tako ravnanje in nehlajnost mlajših je vse graje in tudi ostre kazni vredna.

Sedaj se pripravljajo vse potrebno za ženitovanje. Krojači, čevljarji, mizarji, zidarji i. d. imajo sedaj mnogo posla pri hiši. Svatje se vabijo na obeh straneh na ženitovanje. To povabilo se ponavlja trikrat. V tem pa nevesta v „balo“ bere. Ta se ne sme izogniti nobeni hiši. Če tudi sama ni potrebna, dolžna je vendar ohraniti staro navado. Sledujoč morata vabiti vsak svoje svate, ženin in nevesta.

Pride še.